

ти зміни до 15 законів, де влада має гарантувати підприємцям стабільність та рівноправні умови ведення бізнесу на селі.

Вирішення перелічених проблем, безумовно, сприятиме розвитку фермерських господарств на селі. Український селянин, по суті, вже народжується власником. Він від природи вже ринковик, адже має найдорожчу власність – землю, що є не просто товаром, а товаром безцінним, оскільки лише вона одна здатна виробляти харчову продукцію. А це теж товар. Причому товар у багатьох випадках стратегічний, бо безпосередньо стосується продовольчої безпеки держави. Тому ставлення держави до сільського підприємця має бути особливо уважним, а підтримка – максимально вагомою, щоб дійсно по-державному дбати про стратегічні інтереси України.

Висновки. Враховуючи значущість малого підприємництва для розвитку українського села і економіки держави в цілому, у зв'язку з невідкладністю розв'язання проблемних питань, які стримують розвиток малого підприємництва на селі, ми пропонуємо: створити у сільській місцевості робочу групу у складі представників Комітетів Верховної Ради України, міністерств, відомств, громадських підприємницьких об'єднань, науковців.

Література.

1. Статистичний щорічник України за 2009 рік. – К.: Консультант, 2010. – С. 343 – 351.

2. Демографічна ситуація в Україні у 2008 р. Експрес-випуск. – К.: Держкомстат України, 2009. – С. 4, 7, 9, 17.

3. Майєр Д. Основні проблеми економіки розвитку [Пер. з англ.] / Антон Філіпенко [кер. проекту та наук. ред.] / Д Маєр, Д. Раух, А Філіпенко. – К.: Либідь, 2003. – 684 с.

4. Фінанси в період реформування агропромислового виробництва / М.Я. Дем'яненко, П.Т. Саблук, П.І. Гайдуцький та ін. / [За ред. М.Я. Дем'яненка]. – К.: ІАЕ УААН, 2002. – 645 с.

УДК 338.439.5:633.1

ВИСВІТЛЕННЯ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ ПОДАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ

*Собченко А.М., к.е.н., доцент,
Херсонський державний аграрний університет*

Висвітлені основні аспекти подання електронної податкової звітності платниками податків. Визначені основні вимоги до платників податку та можливі проблеми їх подання.

Highlights the key aspects of e-filing tax reports taxpayers. The basic requirements for taxpayers and potential problems of their submission.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день активно впроваджується подання звітності в електронному вигляді як крок до розвитку інформацій-

ного суспільства в Україні. Впровадження електронної звітності є спільним кроком до порозуміння між податковою службою та платниками податків, що зробить адміністрування та відшкодування ПДВ прозорим та стабільним. Податкова звітність являє собою сукупність дій платника податків (або особи, що його представляє) і податкового органу зі складання, ведення і здачі документів установленої форми, що містять відомості про результати діяльності платника податку, його майнове становище і фіксують процес обчислення податку, а також суму, що підлягає сплаті до бюджету. Податкову звітність може здійснювати як платник податку самостійно, так і його представник або податковий агент.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню особливостей подання електронної податкової звітності, її економічної необхідності та значення присвячено праці таких українських вчених, як: Білухи М.Т., Василенка О.Д., Гуцайлюка З.В., Дяченко В.П., Мурашко В.М. та інші.

Постановка завдання. Дослідити основні проблеми подання електронної звітності та основні вимоги, що висуваються до платників податків. А також визначити переваги та недоліки подання електронної податкової звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. На практиці найчастіше податкова звітність полягає у поданні податкової декларації. Згідно з п. 1.11 ст. 1 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами і державними цільовими фондами», податковою декларацією є документ, який подає платник податків до контролюючого органу у строки, встановлені законодавством, на підставі якого здійснюється нарахування і сплата податку чи збору (обов'язкового платежу). Виходячи з цього, будь-який документ, що подається до податкового органу і призначений для нарахування та сплати обов'язкових платежів у певні фонди, є декларацією незалежно від того, яку назву має такий документ: розрахунок, довідка, звіт тощо. Отже, податкова декларація має характер податкового розрахунку, відповідно до якого платник податків самостійно обчислює суму податку і несе обов'язок своєчасної сплати.

Традиційно податкова декларація як форма податкової звітності відповідає такому порядку сплати податку, за якого обов'язок з його сплати покладається безпосередньо на платника. Податкову декларацію подають до податкового органу за місцем обліку платника у двох примірниках, один з яких повертається платнику з позначкою посадової особи податкового органу про дату її прийняття. Підпис посадової особи має бути засвідчений. Податкові декларації приймають контролюючі органи без попередньої перевірки зазначених у них даних. Форму податкової декларації (розрахунку) встановлює центральний (керівний) орган контролюючого органу за узгодженням з комітетом Верховної Ради України, що відповідає за проведення податкової політики. Затверджені форми податкових декларацій мають нормативно-правовий характер, що означає обов'язковість їх дотримання як для платника податків, так і для податкових органів.

З метою удосконалення процедури подання податкової звітності платниками податків до органів державної податкової служби України та відпо-

відно до Законів України „Про електронні документи та електронний документообіг” і „Про електронний цифровий підпис”, 6 квітня 2009 р. наказом Державної податкової адміністрації України № 168 затверджено План-графік поетапного впровадження у промислову експлуатацію в органах ДПС України централізованої системи подачі електронної податкової звітності.

У результаті впровадження системи платники податків мають можливість подавати електронні звіти в інспекції, в яких вони зареєстровані, через Центр обробки електронних звітів (ЦОЕЗ) Державної податкової адміністрації України, в тому числі і через оператора. Запровадження централізованої системи подання електронних звітів скоротить час обробки даних електронних звітів, оптимізує роботу державних податкових інспекцій, дозволить зекономити державні кошти.

Така система передачі електронних звітів значно прискорює отримання платником податків квитанції про підтвердження дати та часу подання звіту (максимум впродовж 30-ти хвилин з моменту отримання звіту ЦОЕЗ або оператором), надає йому можливість оперативно отримати інформацію про стадію проходження електронного звіту та гарантує, що звіт буде своєчасно доставлений в інспекцію, де платник податків зареєстрований. Крім того, оператор забезпечує цілодобове та без вихідних отримання звітів, що є додатковою зручністю для платників податків.

Державною податковою адміністрацією України укладено договір про надання послуг з передачі електронних звітів з оператором ТОВ "Ефективні інформаційні системи". В рамках зазначеного договору в багатьох податкових інспекціях створені консультаційні пункти, в яких платники податків мають можливість отримати вичерпну інформацію щодо послуг оператора та можливості підключення до системи. Для подання податкових документів до органів ДПС в електронному вигляді платник податків повинен мати: спеціалізоване програмне забезпечення в електронному вигляді у затвердженому форматі; доступ до мережі Інтернет та можливість відправлення/приймання електронних повідомлень електронною поштою; засіб криптографічного захисту інформації, що використовується в органах ДПС; чинні посилені сертифікати відкритих ключів для платника податків, підписи яких є обов'язковими для податкової звітності у паперовій формі. Підставою для прийняття податкового документа в електронному вигляді є:

- його відповідність затвердженому формату (стандарту);
- підтвердження ЕЦП платника податків та його посадових осіб, підписи яких є обов'язковими для звітів у паперовій формі за умов, установлених статтею 3 Закону України «Про електронний цифровий підпис» від 22 травня 2003 року № 852-IV;
- чинність відповідного посиленого сертифіката ключа під час накладення ЕЦП (підтверджується за допомогою позначки часу, отриманої від акредитованого центру сертифікації ключів, або якщо до моменту одержання електронного документа строк дії відповідного сертифіката не був закінчений або відповідний сертифікат не був скасований/блокований) [1].

Відповідно до п. 7 розділу третього "Інструкції з підготовки і подання податкових документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку", при поданні податкових документів в електронному вигляді телекомунікаційними каналами зв'язку платники податків повинні дотримуватися такого порядку:

1. Платник податків створює податковий документ в електронному вигляді відповідно до затвердженого формату (стандарту) за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Існує як безкоштовне програмне забезпечення для формування і подання звітності, розроблене податківцями, так і відповідна функція в провідних бухгалтерських комп'ютерних програмах.

2. Після підготовки платником податкового документа в електронному вигляді на нього накладаються електронні цифрові підписи посадових осіб платника податків у такому порядку: першим – ЕЦП головного бухгалтера (бухгалтера), другим – ЕЦП керівника, третім – ЕЦП, що є аналогом відбитка печатки платника податків.

3. Після накладення ЕЦП платник податків здійснює шифрування податкового документа в електронному вигляді та направляє його до Центру обробки електронних звітів (ЦОЕЗ) Державної податкової адміністрації України (zvit@sta.gov.ua) через телекомунікаційні канали зв'язку. Другий примірник податкового документа в електронному вигляді зберігається у платника податків. Е-звітність слід надсилати до органів ДПС у терміни, визначені законодавством для відповідних податкових документів у паперовій формі.

4. Податківці приймають е-звітність, вона проходить автоматизовану комп'ютерну перевірку на наявність ЕЦП та інших реквізитів.

5. Платники податків отримують від Центру обробки електронних звітів (ЦОЕЗ) три документи: перший – це повідомлення, що звітність надійшла до Центру, другий – квитанція № 1 про те, що звітність збережена на центральному рівні, третій – квитанція № 2 про те, що звітність прийнята (не прийнята) на районному рівні. Органи ДПС приймають податкову звітність з 9 до 18 годин щоденно, окрім вихідних, святкових і неробочих днів. Якщо електронний документ надходить до 16 години, платнику податків протягом 2-ох годин із моменту прийняття надсилається друга квитанція, в іншому випадку – протягом перших двох годин наступного робочого дня [2].

Програмне забезпечення формування податкової звітності та реєстрів податкових накладних перед відправкою документів на електронну адресу органу ДПС здійснює арифметико-логічний контроль правильності заповнення податкової звітності, заповнення декларації з ПДВ на підставі даних реєстрів отриманих та виданих податкових накладних. У випадку, якщо виникла помилка, що не могла бути виявлена за допомогою логічних та арифметичних алгоритмів контролю (наприклад, не включення податкової накладної до відповідного реєстру), то всі виправлення здійснюються за аналогією із паперовими документами податкової звітності.

Щоб виправити самостійно виявлені помилки у податковій декларації з податку на додану вартість, слід керуватись п.5.1 та п.17.2 Закону № 2181–III

(з урахуванням строків давності, визначених статтею 15 цього Закону). Тобто платник ПДВ має право або подати уточнюючий розрахунок, або відобразити уточнені показники в податковій декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно виявлені. При цьому, якщо помилка призвела до заниження податкового зобов'язання, необхідно нарахувати і сплатити штраф у розмірі 5 % від суми заниження.

На відміну від податкової декларації з ПДВ, яка містить зведені результати податкового обліку, Реєстр являє собою форму для запису (реєстрації) отриманих та виданих податкових накладних у хронологічному порядку. В Реєстрах отриманих та виданих податкових накладних підчистки і необумовлені виправлення тексту та цифрових даних не допускаються. Коригування помилкових записів у Реєстрах здійснюється за правилами, передбаченими для бухгалтерського обліку, у момент виявлення таких помилок та не тягне за собою формування нових (уточнюючих) реєстрів.

Висновки. Запровадження системи отримання від платників податкової звітності в електронному вигляді, у тому числі додатка 5 до декларації з ПДВ, стало дієвим способом вирішення зазначених проблем. Електронна звітність дає змогу зекономити час і працівникам ДПС, і представникам бізнесу. ДПА України подала на розгляд Верховної Ради України законопроект „Про внесення змін до Закону України „Про податок на додану вартість” щодо запровадження обов'язкової подачі податковим органам платниками податку на додану вартість разом з податковою звітністю з ПДВ копій записів у реєстрах виданих та отриманих податкових накладних в електронному вигляді.

Література:

1. Закон України: Про податок на додану вартість: від 02.12.2010 № 2755-VI (2755-17) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України.

2. Закон України: про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України, від 02.12.2010 р. № 2756-VI / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України.

УДК 338.436.33/635

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Сосновська О.О., к.е.н., доцент, Білун С.О., к.е.н., Бурлака О.П., ст. викладач
Полтавська державна аграрна академія*

Проаналізовано стан виробництва зерна у господарствах Полтавської області. Досліджено вплив окремих чинників на ефективність виробництва зерна. Значну увагу приділено заходам щодо збільшення виробництва зерна в області.